

slo

/ een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Ervaar de rijkdom van meertaligheid!

Inspiratiesessie | Samen de doelen voor elkaar!
Inge Jansen

**Ik ben (niet)
meertalig,
want...**

Wat verstaan we onder meertaligheid?

Meertaligheid in de samenleving

Het naast elkaar bestaan van verschillende talen en taalvariëteiten binnen een bepaalde context of een bepaald gebied.

Meertaligheid van een individu

De talen, taalvariëteiten of de woorden en uitdrukkingen uit verschillende talen/taalvariëteiten die een persoon passief en/of actief beheerst.

Meertalige competentie

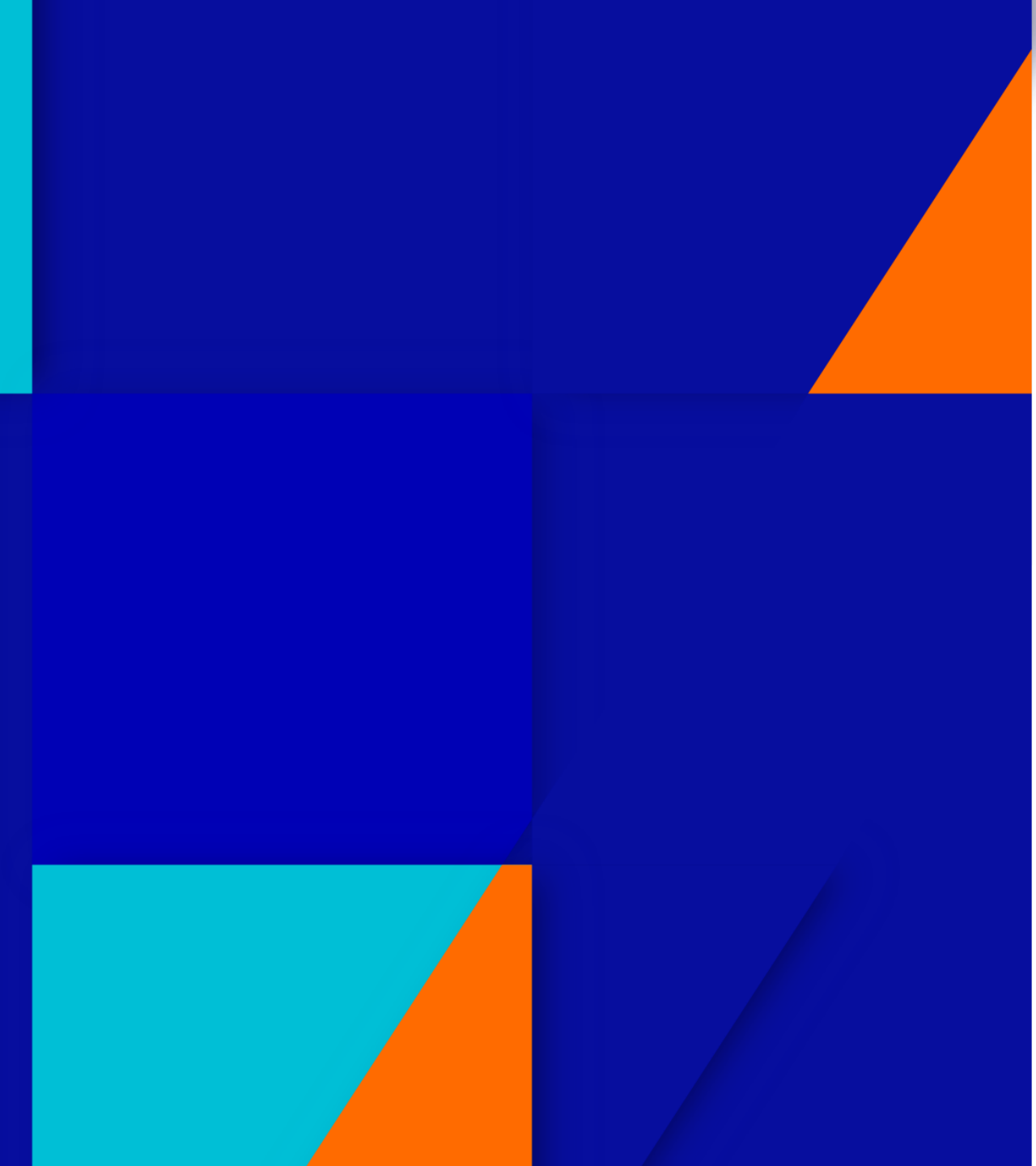
Het functioneel en flexibel kunnen inzetten van een meertalig repertoire om te communiceren of om een nieuwe taal te leren.

(Curriculum.nu, leergebieden NL en MVT, 2019)

Waar of niet waar?

slo

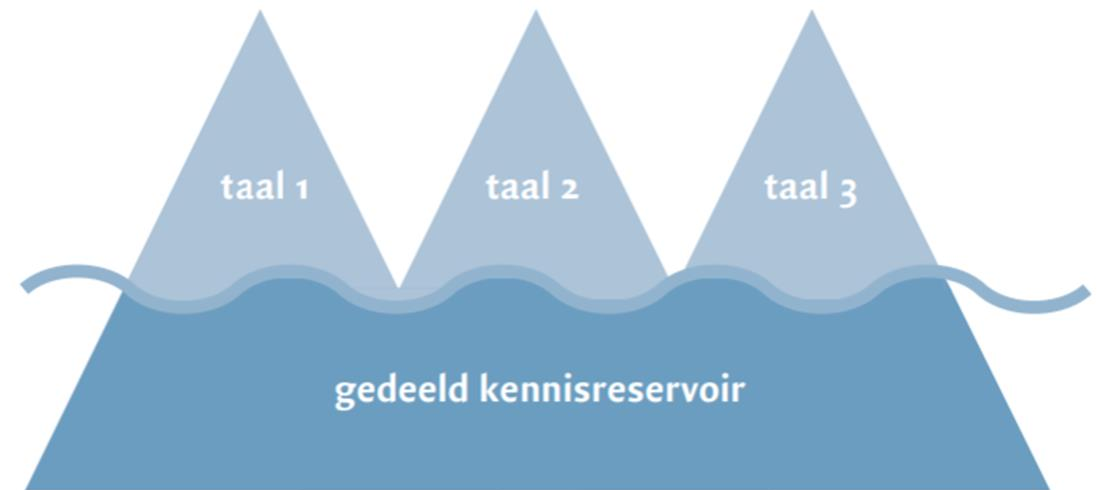

Meertalig zijn is een groot
voordeel voor leerlingen.

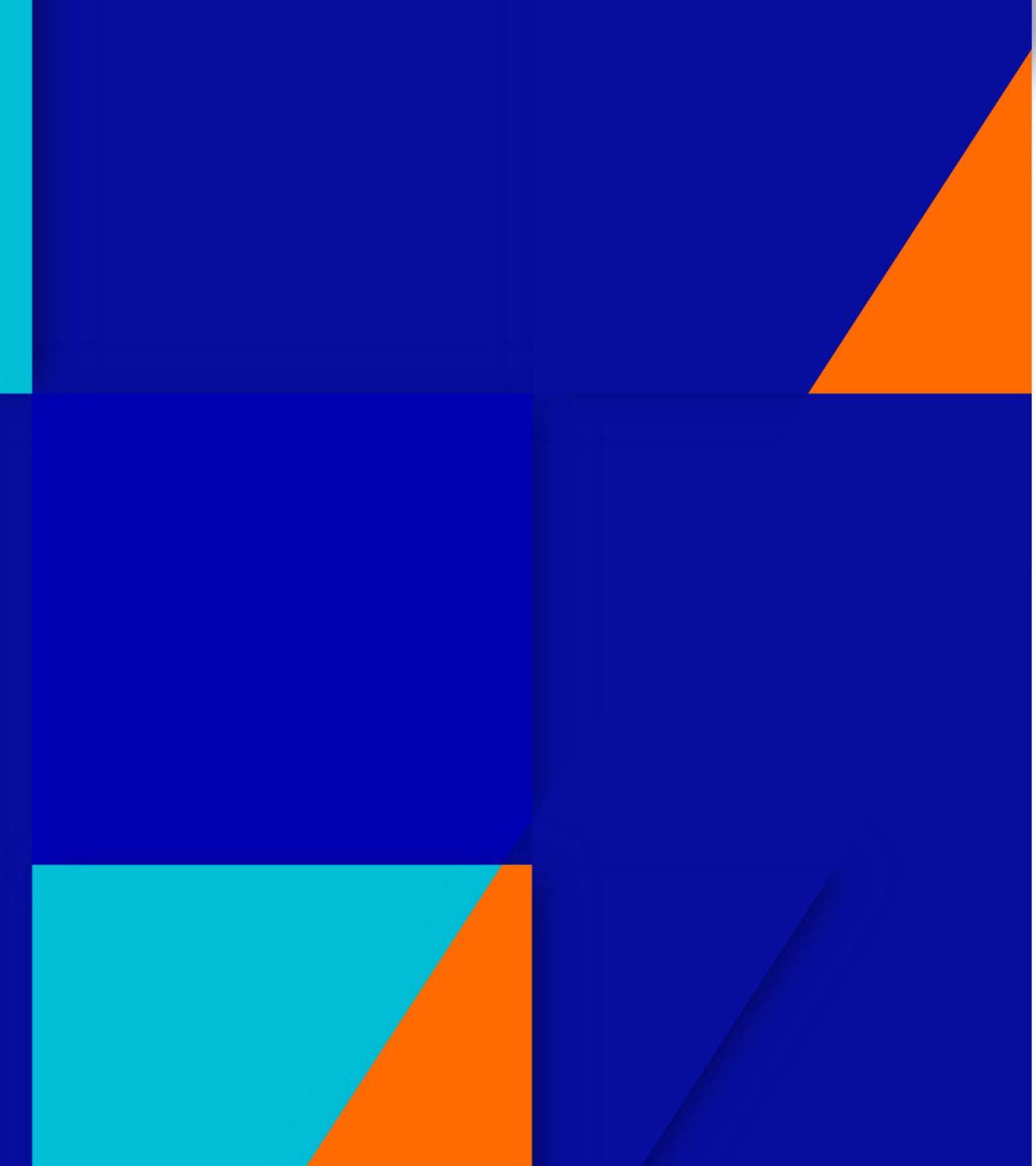
Waar

Voordeel voor....

- de persoonsvorming
- de socialisatie van alle leerlingen
- de taalontwikkeling
- de cognitieve ontwikkeling

(Cummins, 1981)

Waar of niet waar?

Meertalige kinderen
hebben een groter risico
op een taalachterstand.

Niet waar

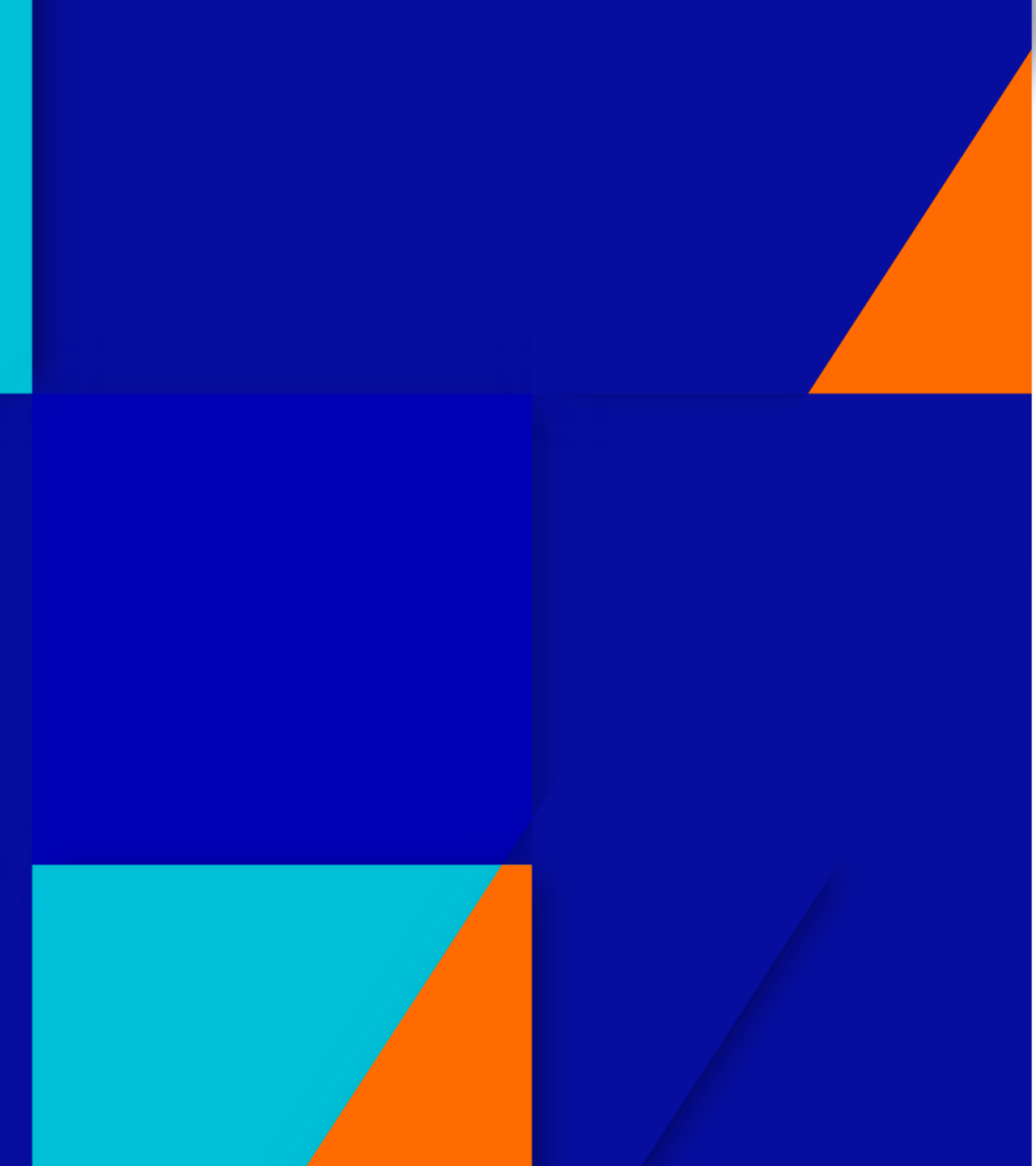
Kinderen die meertalig zijn, lopen niet meer risico op een taalachterstand. **Niet meertaligheid, maar de taalinput speelt een rol.** Voor een goede taalontwikkeling is kwaliteitsvolle taalinput, ruimte voor interactie en goede feedback essentieel en dat geldt voor de thuistaal en het Nederlands.

Meertalige leerlingen spreken de talen in verschillende contexten en ontwikkelen

hun taalvaardigheid in die context. De thuistaal wordt meestal in een informele sfeer gesproken, waardoor schoolwoorden in een thuistaal minder goed ontwikkelen. Door ook de thuistaal een plek te geven, kunnen de leerlingen voortborduren op hetgeen ze in een taal al weten. Zo versterken de talen elkaar.

Daarbij is het belangrijk om te weten dat de taalontwikkeling van het dagelijks taalgebruik (DAT) in een nieuwe taal ongeveer twee jaar duurt. Maar een taal op schooltaalniveau (CAT- cognitief academisch taalgebruik) beheersen duurt veel langer; dat kan wel vijf tot zeven jaar.

Bron: <https://www.uu.nl/publicatie/wat-iedereen-over-taalontwikkeling-bij-kinderen-moet-weten>

Waar of niet waar?

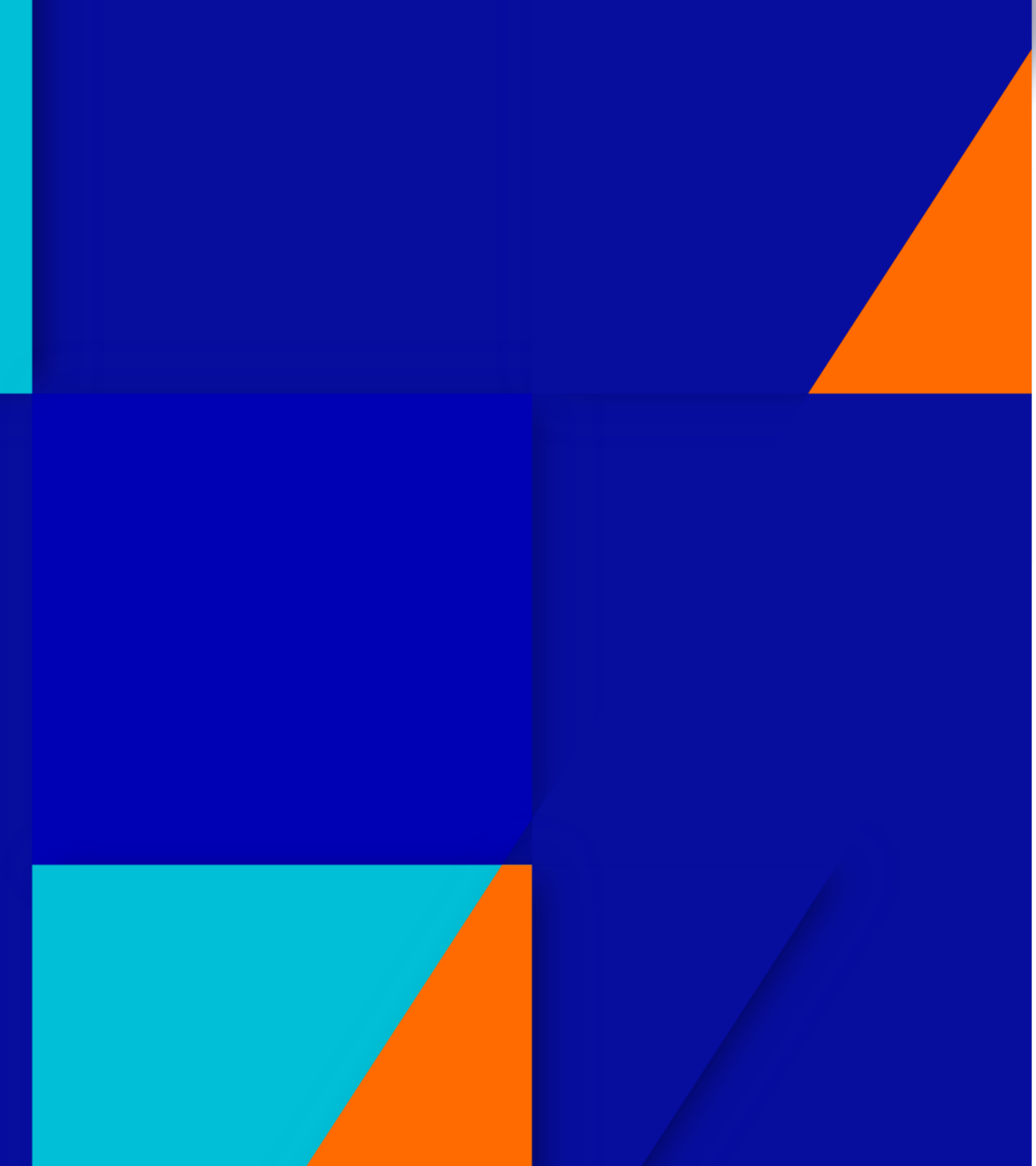
Thuistalen toestaan op school is alleen mogelijk als een leerkracht alle talen zelf beheerst.

Niet waar

Je hoeft niet alle talen te beheersen als je de thuistalen van leerlingen toelaat op school. Je kunt met taalportretten, het zingen van liedjes in allerlei talen, je klasinrichting - belangrijke voorwerpen in meerdere talen labelen - en meertalige boekjes werken aan **een talig en cultureel bewustzijn van kinderen, zonder dat je daarvoor de talen beheerst.**

Uit onderzoek blijkt dat de positieve aandacht die je zo aan meertaligheid besteed effect heeft. Leerlingen **staan positiever tegenover meertaligheid en het leren van andere talen.** De kennis over talen en de overeenkomsten en verschillen tussen talen neemt toe. Relaties tussen kinderen in een klas worden ook beter. En meertalige leerlingen voelen zich meer betrokken bij het onderwijs en voelen zich veiliger op school.

Laat leerlingen de eigen taal inzetten voor het leren: laat ze in groepjes in hun eigen taal overleggen of dingen in hun eigen taal opzoeken om ze daarna te vragen in het Nederlands te bespreken of op te schrijven wat ze gevonden hebben. **Maak hierover taalafspraken.**

Waar of niet waar?

Positieve aandacht voor meertaligheid in de klas is goed voor ALLE leerlingen.

Waar

Door in de klas aandacht te besteden aan meertaligheid, maak je alle leerlingen **bewust van de diversiteit aan talen en culturen in de klas**. Je kunt bijvoorbeeld met de hele klas een paar woorden als 'hallo' en 'dag' in het Arabisch oefenen. Dan gaat het niet om het leren van de taal, maar om het **ontwikkelen van een open en nieuwsgierige houding ten opzichte van talen**. De Arabische leerlingen voelen zich gezien en zullen trots zijn om te vertellen wat de woorden in het Arabisch betekenen. De andere leerlingen leren over de taal van hun klasgenoten en leren wat overeenkomsten en verschillen tussen talen zijn.

Meer taalbewustzijn zorgt voor **nieuwsgierigheid naar andere talen**. Dat helpt leerlingen bij het leren van het Nederlands en andere talen, maar je leert je ook verplaatsen in andere mensen.

Toepassing quiz

Doelgroep

- Leraren
- Ouders

Doel

- Kennis over meertaligheid overbrengen
- Mythes rondom meertaligheid uit de wereld helpen

Variatie

- Stellingen rondom meertaligheid/ poster met uitspraken

Hoe ga je om met meertaligheid op school?

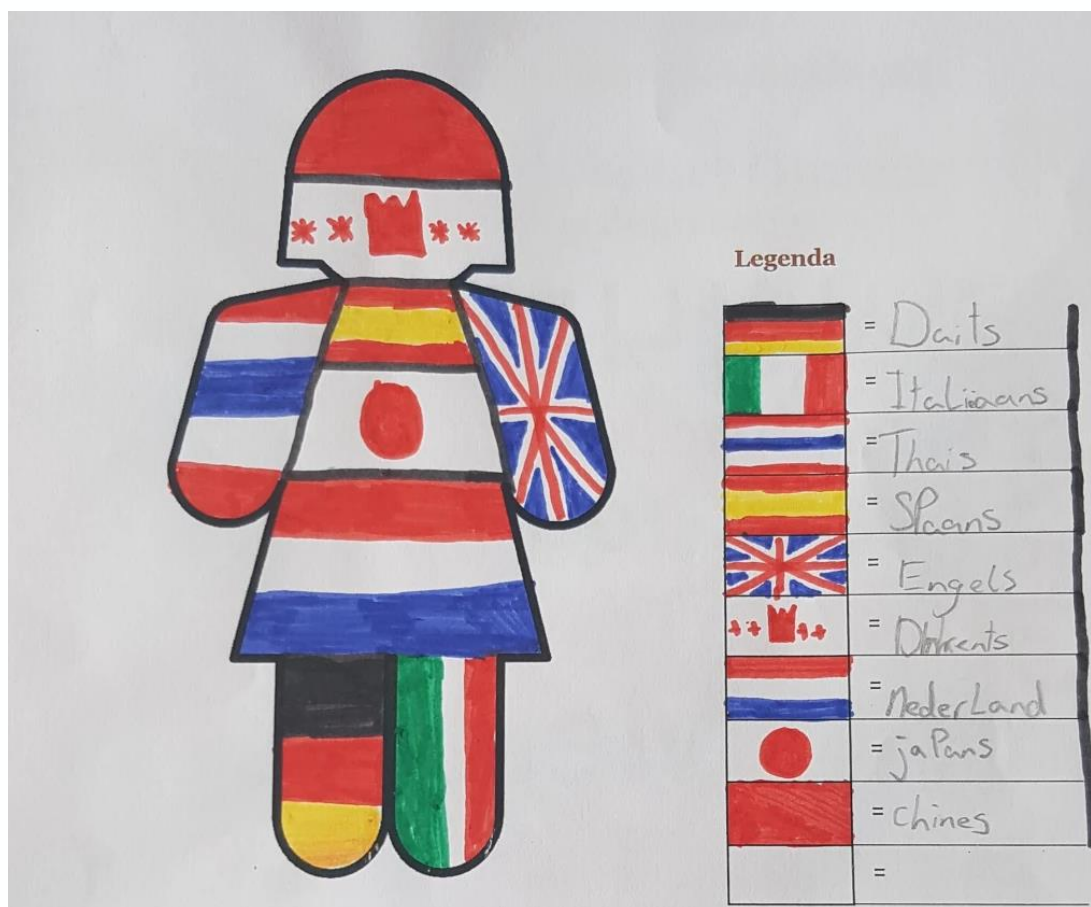
Verbieden: diversiteit tegen gaan

Tolereren/Negeren: negeren talige diversiteit

(V) Erkennen: waarderen van talige diversiteit en het zichtbaar maken:
talensensibilisering

Benutten: benutten en stimuleren van talige diversiteit als hefboom tot leren:
Functioneel meertalig leren

Taalportretten

[Meertaligheid in beeld -
Centre for Language
Studies \(ru.nl\)](#)

Aanvaarding van meertaligheid in een onderwijscontext leidt tot meer zelfvertrouwen van de betrokken leerling.

Voldoende waarde hechten aan meertaligheid zorgt niet alleen voor erkenning en vertrouwen maar weerspiegelt ook een belangrijk gedeelte van hun identiteit.

Het erkennen van de meertaligheid heeft een positieve invloed op het zelfvertrouwen en welbevinden van de leerlingen.

Wist-je-dat?

LINKS EN RECHTS VAN DIT BLOKJE VIND JE DE VOORDELEN VAN MEERTALIGHEID BENUTTEN OP SCHOOL. WIST JIJ DEZE ZAKEN AL?

Een goed uitgewerkt meertaligheidsbeleid op school zorgt voor een positieve sfeer tussen de leerlingen onderling.

Omgaan met meertaligheid op school levert enkele cognitieve voordelen op zoals abstract denken en inzicht krijgen in de talige diversiteit.

Stimuleren van meertaligheid op school vormt ook een stimulans voor meer aandacht voor culturele diversiteit.

Knip ze!

Vraag tijdens de les Frans/Duits/Engels aan de leerlingen om de gezane woordenschat te vertalen naar hun moedertaal.

Spoor je leerlingen aan op zoek te gaan naar spreekwoorden of zegwijzen in hun moedertaal. Zijn er gelijkenissen met het Nederlands?

Leerlingen nemen een foto mee van hun favoriete hobby en schrijven de naam in hun thuistaal op een apart blad. Laat de anderen de foto's aan de juiste naam koppelen.

Tijdens de eerste 15 minuten van de les beantwoorden de leerlingen de vragen van de leerkracht in hun taal. Daarna leggen ze uit in Nederlands wat ze net gezegd hebben.

Vraag aan je leerlingen om hun favoriete boek of strip in hun moedertaal mee te nemen en laat het hun kort voorstellen tijdens de les. (Tip: ga deze challenge aan tijdens de les Nederlands!)

Vraag tijdens de les Frans/Duits/Engels aan de leerlingen om de gezane woordenschat te vertalen naar hun moedertaal.

De leerlingen stellen een bekende wetenschapper voor met een ppt met kernwoorden in hun moedertaal. (Tip: doe dit tijdens de les biologie, fysica, chemie of wiskunde!)

Elke leerling gaat op zoek naar een relevant nieuwsartikel in zijn of haar moedertaal en stelt het kort voor. Merk je verschillen op met de Belgische journalistiek?

Nadig je leerlingen uit een lied in hun moedertaal voor te stellen. (Tip: ga deze challenge aan tijdens de les muziekale opvoeding!)

Op basis van de les, kies je samen met een leerling een thema. Omtrent dat thema in een gekozen taal. (niet Nederlands!) een filmpje om samen door te nemen.

Leerlingen kiezen uit moedertaal komen aan de hand te weten

Leerlingen nam droombestemming in hun moedertaal. Laat de leerling

Laat de leer tonen van een in hun moedertaal

Laat de leerling plaatsen in de gesproken woord. landen aan op dit tijdstip

Vraag aan je leerling

Challenges

KNIP EEN MEERTALIGE CHALLENGE UIT EN DAAG JEZELF EN JE LEERLINGEN UIT TIJDENS JE LES!

GRAAG MEER WETEN? SCAN DEZE QR-CODE!

Op basis van de les, kies je samen met een leerling een thema. Omtrent dat thema in een gekozen taal. (niet Nederlands!) een filmpje om samen door te nemen.

De leerlingen stellen een bekende wetenschapper voor met een ppt met kernwoorden in hun moedertaal. (Tip: doe dit tijdens de les biologie, fysica, chemie of wiskunde!)

Elke leerling gaat op zoek naar een relevant nieuwsartikel in zijn of haar moedertaal en stelt het kort voor. Merk je verschillen op met de Belgische journalistiek?

Nadig je leerlingen uit een lied in hun moedertaal voor te stellen. (Tip: ga deze challenge aan tijdens de les muziekale opvoeding!)

Poster 3: Knip ze

De laatste poster bestaat enerzijds uit enkele weetjes en tips omtrent meertaligheid in het onderwijs en anderzijds uit enkele challenges. Knip zowel uit het luik 'wist-je-datjes' als uit het luik 'challenges' enkele strookjes uit van de poster en neem ze mee naar de klas. Bespreek de tips omtrent meertaligheid met de leerlingen en voer enkele van de challenges samen uit!

Meertalige Bingo

	BINGO	BINGO	BINGO	BINGO	
BINGO	Laat je leerlingen een zinnetje in hun taal of dialect voorbereiden over de les en zoek naar gelijkenissen in woorden.	Laat leerlingen elkaar begroeten in hun thuistaal of een taal naar keuze.	Onttrafel de etymologie van een moeilijk woord met de hulp van een leerling die de oorsprong kent. Zoek eventueel ook op het internet!	Daag je leerlingen uit om de kerngedachte van de les in zoveel talen om te zetten.	BINGO
BINGO	Benadruk de kernbegrippen van een les of hoofdstuk door die in de talen van leerlingen te zeggen.	Vraag je leerlingen (op gedichtendag) een regel poëzie uit hun thuistaal voor te dragen. Geef tips waar ze gedichten kunnen vinden.	Feliciteer iemand met zijn verjaardag in een andere taal	Laat de leerlingen hun idaal voorstellen. Extra moeilijkheid: geen Engelstalige idolen of sprekers van Standaardnederlands! Dialectsprekers mogen dus ook.	BINGO
BINGO	Een leerling kent een woord niet in het Nederlands, maar zegt het in zijn thuistaal. Laat het daarna ook de andere leerlingen in hun taal (en dialect) zeggen.	Benadruk het meertalige karakter van de wetenschappers/ auteurs/historische figuren uit de les door hun beroemde werk ook in de oorspronkelijke taal te vermelden.	Begroet elke klas die je vandaag ziet in een andere taal, geen Nederlands! Hola! Witam! 你好! Здраствуйте!	Vraag je leerlingen om de meertaligheid in hun buurt in kaart te brengen door een foto mee te nemen naar de klas. Breng samen het linguïstische landschap van de buurt in kaart!	BINGO
BINGO	Sta bij een toets toe dat leerlingen de vragen vertalen naar hun thuistaal met behulp van een woordenboek. Ook mogen ze hulp (van de leerkracht) inchecken indien ze een woord niet kennen in het Nederlands. Niet voor taalvalken natuurlijk!	Vergelijk met de leerlingen de manier waarop jullie in verschillende situaties spreken. Wanneer welke taal? Formule of informele aanspreking? Aanspreking met 'u' of 'je'?	Gebruik zowel artikels uit Belgische kranten als uit kranten uit andere regio's om de onderwerpen uit de les breder te kaderen.	Laat je leerlingen leestof aan elkaar uitleggen in een andere taal wanneer een leerling iets niet begrijpt. Het internet kan een hulp bieden wanneer klasgenoten niet kunnen helpen.	BINGO
BINGO					BINGO

Wat gebeurde vandaag in jouw les?

Welke meertalige challenge deed jij met je klas? Werd meertaligheid goed benut in een van jouw lessen? Duid het aan en win de bingo! Meer weten? Scan de QR-code!

UNIVERSITEIT GENT

Poster 1: Bingo

Deze poster daagt jou en jouw collega's uit om meertaligheid op tal van manieren een plaats te geven in de klas. Heel concreet moet je zo snel en zo goed mogelijk vier uitdagingen op een rij tot een goed einde brengen. Je kan challenges op de poster aanduiden met je naam om je vooruitgang bij te houden.

Team Support Agenda Meertaligheid

Wat is het?

- Werkwijze: kennis, inzichten en praktijkervaring

Wat is het doel? Meertaligheid op de agenda

- In gesprek
- Ideeën ontwikkelen

Wat is de opbouw?

- Bewustwording
- Erkennen en waarderen van meertaligheid
- Benutten van meertaligheid
- Komen tot een visie
- leerplan

Handige tips

Meertaligheid in beeld

Drie informatieve animatieclips over meertaligheid voor basisschoolleerlingen, ouders en leerkrachten, in vijf verschillende talen!

meertaligheid

slo

Overall waar taal voorkomt, kan ruimte voor meertaligheid benut worden (Agirdag, 2020).

Inge Jansen i.jansen@slo.nl